Informatie voor gemeenteraden en algemeen besturen waterschappen m.b.t.

- **Ruimtelijk Voorstel (RV) Brabant,**
- **Ruimtelijk Voorstel (RV) RNOB**

Inleiding

In deze brief informeren wij u over de voortgang van de bovenstaande belangrijke ruimtelijke processen.

Samenvatting

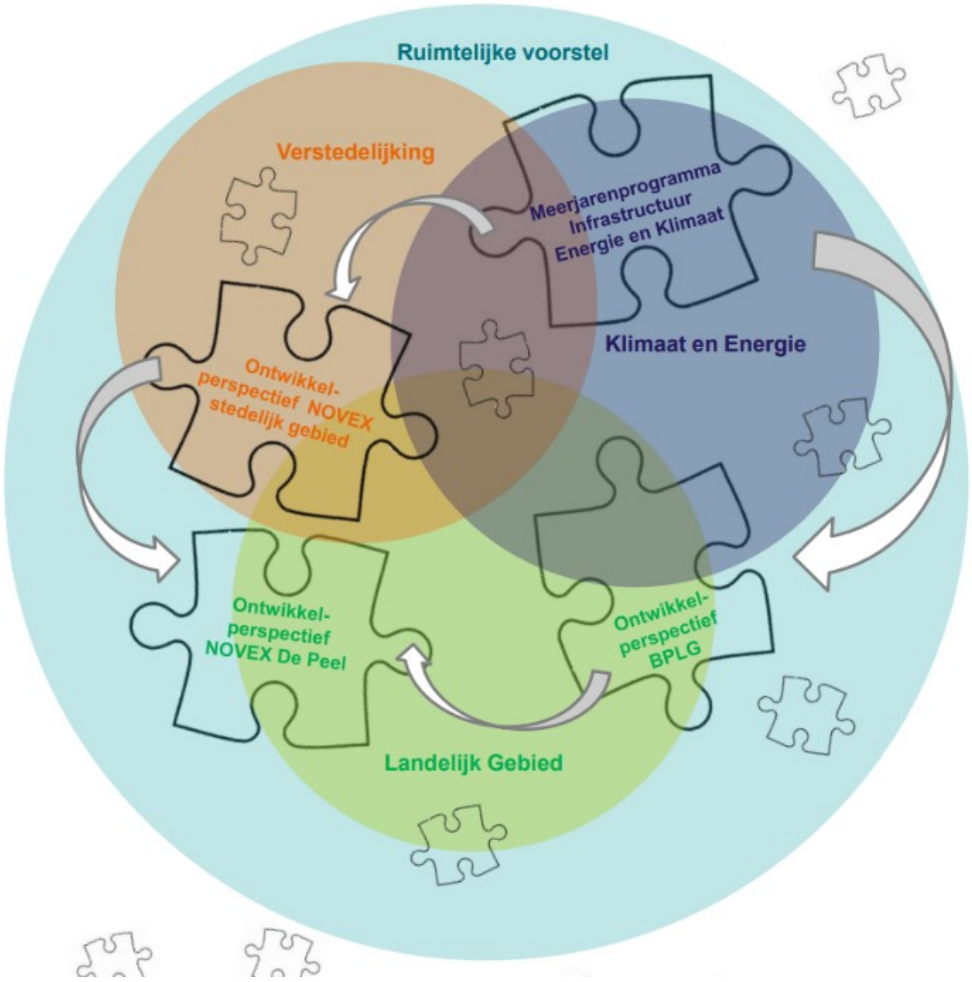
Nederland, en dus ook onze gemeente, staat voor belangrijke uitdagingen als het gaat om de verdeling van ruimte over de vele ruimtevragers. Zoals daar zijn de woningbouw, klimaatmaatregelen, de landbouw, energie, natuur, etc. Als regio met 650.000 inwoners, meer dan 300.000 arbeidsplaatsen en met belangrijke landbouw- en waterstroomgebieden willen wij een krachtige, gezamenlijke boodschap afgeven aan provincie Noord-Brabant en Rijk. Hoe krachtiger die boodschap hoe krachtiger wij als gemeente(n), waterschappen en als regio een positie kunnen verwerven in die discussie over ruimte. Wij wachten dus niet af op wat er op ons afkomt via reguliere inspraakkanalen, maar wij organiseren aan de voorkant commitment en een gezamenlijke lobbyboodschap: We zetten 'een stap naar voren', we geven proactief een signaal af.

Wat staat er te gebeuren?

Nederland staat voor grote en urgente opgaven in de leefomgeving: ten aanzien van woningbouw, landbouw en natuur, water en bodem, duurzame energie, de (circulaire) economie en het omgaan met klimaatverandering. De ruimte is schaars, de opgaven zijn groot en de context is uitdagend. Dit vraagt om het maken van keuzes. Het Rijk werkt daarom aan een nieuwe Nota Ruimte die eind 2024 gereed moet zijn. Het Rijk heeft de provincies gevraagd daarvoor bouwstenen aan te leveren in de vorm van Ruimtelijke Voorstellen. Die Ruimtelijke Voorstellen moeten een provinciale doorvertaling zijn van nationale doelen op het gebied van wonen, werken, natuur, landschap, klimaat, water en bodem etc. Deze processen vinden plaats onder grote tijdsdruk door de krappe deadlines vanuit het Rijk. De Nota Ruimte is niet alleen van belang voor de ruimtelijke inrichting van Nederland en de provincie Noord-Brabant, de Nota Ruimte geeft ook belangrijke kaders voor onze lokale omgevingsvisie. Wilt u hier meer over weten dan kunt via bijgevoegde link o.a. een webinar hierover van donderdag 29 juni jl. terugkijken: Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Om invloed te kunnen hebben op de bouwsteen van de provincie Brabant, en daarmee dus ook op de Nota Ruimte van het Rijk, zijn we als gemeenten en waterschappen in de regio Noordoost-Brabant gestart met een eigen bouwsteen onder de naam van 'Ruimtelijk Voorstel RNOB' (RV RNOB). Ook dit proces vindt overigens onder grote tijdsdruk plaats. Ons regionale Ruimtelijk Voorstel zien wij als input voor het Brabantse Ruimtelijk Voorstel. Daarmee zorgen we ervoor dat er mét de regio wordt gesproken in plaats van óver de regio. In deze brief leest u hoe wij dit willen aanpakken, hoe wij u als raad willen betrekken en hoe al deze ontwikkelingen met elkaar samen hangen.

Hoe hangen de ruimtelijke ontwikkelingen met elkaar samen?
De provincie Noord Brabant is hun bouwsteen nu aan het opstellen onder de naam ‘Ruimtelijk Voorstel Brabant’. Zeker niet alleen vanwege die opdracht van het Rijk, maar ook omdat de opgaven in Brabant zo groot zijn en de omgevingskwaliteit onder druk staat. Half oktober 2023 moeten Gedeputeerde Staten die bouwsteen (Ruimtelijk Voorstel Brabant) naar het Rijk sturen. Het Ruimtelijk Voorstel Brabant bestaat uit het Brabant Programma Landelijk Gebied en NOVEX De Peel (NOVEX = Nationale Omgevingsvisie Extra) , het ‘Ontwikkelperspectief NOVEX stedelijk Brabant’ (duurzaam perspectief op verstedelijking) en het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur, Energie en Klimaat (PMIEK). Deze samenhang hebben we inzichtelijk gemaakt in onderstaand figuur.



Het Brabants Programma Landelijk Gebied is de aanpak van de verandering in het landelijk gebied om o.a. de stikstof- en waterdoelen te halen en de natuur(kwaliteit) te herstellen. Het Ontwikkelperspectief NOVEX Stedelijk Brabant is onder andere bedoeld voor het versnellen van de woningbouw en te zorgen voor de bereikbaarheid van die woningen. Onlangs hebben wij uw raad over dit Ontwikkelperspectief geïnformeerd.

Mocht u achtergrondinformatie willen, een aantal recente statenmededelingen geven een goed overzicht van de achtergrond en samenhang, de voortgang en de vervolgstappen van dit BPLG, Ruimtelijk Voorstel Brabant, NOVEX Stedelijk Brabant en NOVEX De Peel.
Met het oog op de urgentie van de ruimtelijke druk in Nederland vanuit de verschillende opgaven, heeft het Rijk een uitermate 'krap' proces ingericht. Het BPLG moest begin juli worden ingediend (de provincie koos ervoor om dat te doen in de vorm van een 65% versie, genaamd de 'Houtskoolschets' en een set 'no-regretmaatregelen'). Het RV Brabant wordt half oktober dit jaar ingediend door Gedeputeerde Staten. RNOB heeft een bestuurlijke reactie gegeven op deze 'Houtskoolschets' aan Gedeputeerde Staten. De essentie daarvan leest u ook terug in het Memorandum 'Samen voor Noordoost Brabant', die is gegeven aan de provinciaal formateur.

Wat is onze regionale aanpak?

De provincie Noord-Brabant heeft de inbreng in het opstellen van het RV Brabant georganiseerd via regionale, ambtelijke werkateliers. Wij willen daarnaast ook een bestuurlijke inbreng leveren voor het RV Brabant. De provincie Noord-Brabant biedt de regio de mogelijkheid om die inbreng te leveren. Daarmee dragen wij als gemeente proactief bij aan een bouwsteen voor het RV Brabant en daarmee indirect ook aan een nieuwe Nota Ruimte van het Rijk. Om onze inbreng goed voor te bereiden hebben we geanticipeerd door het opstellen van een eigen bouwsteen. Zoals eerder gezegd, deze bouwsteen heet het 'Ruimtelijk Voorstel RNOB' en wordt op dit moment voorbereid binnen de regio. Medio september 2023 hopen wij deze gereed te hebben en doen wij deze namens de 11 gemeenten en 2 waterschappen, toekomen aan Gedeputeerde Staten. We hopen met deze regionale aanpak te komen tot een interactief en iteratief proces met Rijk en provincie, op weg naar een nieuwe Nota Ruimte. Een Nota Ruimte waar we ook als gemeente, samen met de andere gemeenten in de regio en de waterschappen, op een goede manier zijn opgenomen en van waaruit we onze lokale en regionale ambities kunnen waarmaken. Om die reden is onze lokale (concept-)omgevingsvisie [afhankelijk van procesfase waarin deze visie zich per gemeente bevindt] een belangrijk onderdeel van het RV RNOB. Bijgevoegd schema in de bijlage geeft aan hoe deze aanpak eruit ziet.

Wat behelst het Ruimtelijk Voorstel RNOB? Het RV RNOB bestaat uit:

1. **Wat we al met elkaar regionaal hebben afgesproken** (met ruimtelijke consequenties). Waarbij we kijken of datgene dat we sectoraal hebben afgesproken ook de 'toets van integraliteit kan doorstaan'. Daar waar dat beter kan (of moet) nemen we dat op in een nog op te stellen 'Ruimtelijke Agenda voor de toekomst'. Daar nemen we nu (nog) geen besluit over. *Dat komt later en dat krijgt u als raad/AB via uw college/DB ook voorgelegd voor besluitvorming, indien dit verder reikt dan de huidige afspraken*;

2. **Wat we nog niet met elkaar hebben afgesproken** (met ruimtelijke consequenties). Dit benoemen we en we geven aan welke bandbreedte mogelijk is in ambitieniveau en wijze van aanpakken (van 'ieder voor zich' tot vergaande samenwerking tussen gemeenten/waterschappen). Ook dat komt in de nog op te stellen 'Ruimtelijke Agenda voor de toekomst'. Ook hier nemen we nu (nog) geen inhoudelijke besluiten over. *Ook dat komt later en krijgt u als raad/AB voorgelegd voor besluitvorming want het betreft hier immers nieuwe afspraken.*

Kortom, het RV RNOB legt vast wat we in de regio al met elkaar hebben afgesproken en is een agenda voor wat we nog met elkaar moeten afspreken en wat wij dus ook op enig moment aan u voorleggen ('Ruimtelijke Agenda voor de toekomst'). Het Ruimtelijk Voorstel kent overigens geen juridische status in relatie tot de omgevingswet.
Dit geldt zowel voor het regionale als het provinciale voorstel. Het gaat om bouwstenen waarmee we inhoudelijke invloed willen uitoefenen op de Nota Ruimte. De Nota Ruimte kent wel een juridische status in de zin van de Omgevingswet.

Hoe nu verder?

We staan als gemeente en waterschappen, binnen de regionale samenwerking RNOB, aan het begin van een proces van samenwerking met provincie en Rijk op weg naar goede Ruimtelijke Ordening in ons land. Niet in het minst vanwege het belang voor (het opstellen van) onze eigen omgevingsvisie, in samenhang met de waterbeheerplannen. De nieuwe Nota Ruimte heeft immers genoemde juridische status in de zin van de Omgevingswet. Onze eigen omgevingsvisie/waterbeheerplannen dient zich daartoe te verhouden. Nu en bij (mogelijke) toekomstige aanpassingen/herzieningen. Hiervoor hebben wij aangegeven hoe wij ons deze start voorstellen. Samen met de andere gemeenten en waterschappen in onze regio willen wij inbrengen wat voor ons belangrijk is en waar we het binnen de regio met elkaar over eens zijn en waar we in de toekomst nog met elkaar, en met provincie en Rijk, het ‘goede gesprek’ over aan moeten gaan. Wij zoeken naar een datum in het najaar om u mondeling nader te informeren over hoe wij ons dit proces voorstellen, welke stappen gezet moeten worden en hoe en wanneer wij u daarbij betrekken.

Bijlage

Samenwerken als één overheid aan ruimtelijke ordening

Samenhang tussen ruimtelijke opgaven, ruimtelijke voorstellen en omgevingsvisies

